

ACC. N:R M. 14160:1-9.

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Ida Mattsson, Tring*
Härad: *Medelstadi* Berättare: " " "
Socken: *Tring* Berättarens yrke: *fräken*
Uppteckningsår: *1956* Född år *1891* i *Tring*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa inslag i kvinnavedningen. s. 1-9. LMF 106

ACC. N:R M. 14160:1.

Den första jag kan minnas med
braderade religiösa motiv och tänkle
språk så var då i början på 1900-talet
- då var då mestjansföreningen som
tillverkade sådana braderiarbeten och
såld på auktioner - då var de färdiga
braderade men sedan fanns då att
köpa i afären i städerna men då
var bara mänstret ritat och sedan
fick man sy - dem själv i hemmen
men senare fanns då också färdiga
arbeten i afären och köpa. I början
var då utslutande bara de som
var mestjansväntliga som köpte
sådant arbete men sedan var då
mera allment att bondfrurna
köpte och hängde upp dem i fin-
rummen för de var vackra såre-

21/1-57

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 106
1.

skilt kommer jag ihåg en stor
bonad av mörkblått kläde med
något jersare ram påsydd och
sedan var där tre vita lamm
braderade och bibelspråket

Se Guds Lamm. Då var en fru
bärgström som tillhörde metions
föreningen som sydde sådana hon
gjorde ett mycket väljort arbete
och bonaden var stor och lamm
var sydda av vitt ullgarn den
var mycket efterpräglad av rika
pärreoner så den var dyr jag
tro 20 kr. En annan bonad syddes
på lenneväv och med röd kant
i kring och med kantespråket

Gårdagen är förbi. Morgondagen
har vi inte sett men idag hjälper Herren.

ACC. N:R M. 14160:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
3.

och så sydde man en mindre bonad
på mörkblått kläde - där bröderades
en Kristusbild med vitt ullgarn
och så bröderades en gloria
runt huvudet med gult-garn och
så bröderades ett kort snett brid-
vid Kristusbildens och så då av
vitt ullgarn och med tänkespråket
Härren är min Herde nu för tiden
sy aldrig unga flickor sådana
bonader men hos äldre par hänger
fortfarande sådana uppe i deras
hem så länge dom lever. Här på
dena trakten köpte vi målade
glastavlar på Lärmarknan i
Karlkrond de var vanligen målade
med mörk botten och så ett
bibelspråk och ett kort eller en

ACC. N:R M. 14160:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Kresturbild målade med -gullbrans
-oljetrösktavlar köptes nästan i
varrt hem i början på 1900-talet - då
var kringvandrande förräljare man
köpte sådana av - då var religiösa
motiv sär-om Jesus hängande på
korset Jesus med kornekronan jungfru
maria - och prälsen Jesus och lärjen-
garna o. s. v. men även svenska
Konungafamiljen var - då vanligt - att
dom köpte till för tiden - är - då inte
vanligt med sådana tavlar och
religiösa smär-aker i unga makars
hem - de vill ha - då målarnt med
handmålade tavlar. Tvissa hem
hörde jag min mor berättat hade
de fotografier av - gudfruktiga
präster här på denna trakten fanns

ACC. N:R M. 14160:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5.

en mycket gudfruktig präst i Fridelystad
här i Blekinge folk vandrade många
mil för att höra honom predika han
heter Murbäck hans fotografi hade
många gamla gudfruktiga makar
upphängda i sina hem Murbäcks
fotografi sålles av kyrkavaktmästar
en i Fridelystad som pångarna skulle
tillfalla kyrkan Bibelkårga och
krusifixe har jag inte hört talas om
på denna trakten. Kresturbilder och
jungfru Maria i gips fanns i många
hem och fins fortfarande på en
del ställe men de förekom blott
som prydnad några särskilda
arrangemang kring bilden har jag
aldrig hört talas om Taneljebibel
fins dä nog många som har kvar

ACC. N:R M. 14160:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

ännu - då var kringvandrande - agenter
som sålde sådana. Men min mor
berättade att hennes farmor berättade
för henne men - då är ju långt
tillbaka i tiden så jag kan ju inte
uppge något årtal men - då måste ju
vara någon gång på 1800-talet - att
när på denna trakten var - då bruk-
ligt - att i förmånda hem - gav föräldr-
arna sina - döttrar en familjebibel
när de skulle - gefta sig. Fästemann-
en skulle ge henne Per almbok i tralov-
ningspresent. Den bibeln beställdes
hos en boktröckare. På första sidan
var ett hjärtat tecknat och i - då
hjärtat ingräverades makarnas
namn och - årtalet och datum när
de - geftte sig. I den bibeln var blad

ACC. N:R M. 14160:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

7.

för uppteckningar - där upptecknades
- alla viktiga händelser i makarnas
liv när deras barn föddes och
döptes och dödsfallen som inträffade
i familjen sedan gick den bibeln
i arv inom släkten som en kär
klenod. Något altare i hemmen har
jag inte hört talas om men för en
så där 50 år sen då var då märke
brukligt i bondhemmen - att regel
förekom hemma och då ordnades
ett altare för då ändamålet på
ett slagbord lades en belendvit
duk och så placerades vackra
blommor i skålar och vasar på
bordet och två ljusstakar av
silver med ljus i och så placerades
två vackra bladkräcker på en underkaller

ACC. N:R M. 14160:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND.

8.

vid var sin sida om bordet brud
pallar och brudmatta köptes i
någon möbelafär - som var röda
sedan förvarades de i makarnas
hem i en salskammare brudkörtet
förstörades och sattes in i silverram
och placerades på ett litet bord
brudbukätten indränktes med någon
parfym och sattes i en vas bredvid
brudkörtet - den visnade ju men
den fick stå kvar i alla fall och
så placerades en brudpall vid var
sin sida om bordet och brudmattan
inellan och så fick de stå så
länge makarna levde brudklänningen
förvarades i en byrålåda och även
slöjan med några luvändelgrenar
emellan. Dop i hemmet förekom

bara i rika familjer en vit duk lades
på ett slagbord två ljusstaka med
ljus i plaserades på bordet och några
varor med blommor i var där på
sommaren plaserades ofta vilka
blommor men de skulle aldrig ha
vara vita dopskålen skulle vara
en silverskål och ljusen skulle
brinna under dopakten. Kristi
kärnkrona och Betlehems stjärnan
hadde dans som krukor i hemmen
Att tända adventsljus - då - är en
gammal sed men inte i alla hem
Att tända adventstjärnor - då när
man börjat med på dessa senare
ären - den tänds första söndagen
i advent och sedan skall den
brinna varje helgdag till julegondagkvällen